

ઘોરણા : 9 ગુજરાતી

પાદ : 22

બોલો

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(૧) સોંડાના અંતરમાં કેમ ફાળ પડી ?

(ક) રાજા કેદમાં નાખશે તેવા ભયના કારણે

(ખ) બોળો ખવડાવવાની વાત જાહેર થઈ ગઈ

(ગ) સિપાઈઓ ફરી વખત બોળો ખાવા આવ્યાનું જાણીને

(ધ) અસવારો ઉભા પાકને નુકસાન કરશે તેવા ડરથી

(૨) બોળો જગ્યાના બદલામાં રાજએ સોડાને શું આપ્યું ?

(ક) આજીવન કેદની સજા

(ખ) બાર સાંતીની જમીન અને ચાર લેંસો

(ગ) બાર બળદ અને વીસ કળશી બાજરો

(ધ) ઉપરના (B) અને (C) બંને

(૩) બચ્ચાંની ગાળો તો માવતરને ઉલટી મીઠી લાગે... આ

વાક્ય કોણ બોલે છે ?

(ક) મહારાજા વજેસંગાજુ

(ખ) જેસાભાઈ વજુર

(ગ) પરમાણંદદાસ ભાઈ

(ધ) ભૂંભલીના ગ્રામજનો

(4) ભગવાન અમને કોઇ દી ભાવનગર ન બતાવે ! વાક્યમાં
સોંડાનો ભાવ....

(૫) ભાવનગર ખૂબ જ દુર હતું

(૫) રાજના સિપાઈ ઠોંસે ચડાવીને વેદ કરાવે તેવો ભય

(ગ) ભાવનગરના રાજા ખૂબ જ શુર હતા.

(ધ) સોંડો સાવ અભણ હતો.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) સોંડાએ ઘરવાળીને કહ્યું : હવે આપડા તો રામરામ

સમજવા !? કારણ કે ...

- ઘોડેસવારના ગયા પછી બીજે દિવસે સોંડો શિરામણ કરીને
વાડીએ જવા નીકળ્યો ત્યારે બે હથિયારબંધ ઘોડેસવાર આવ્યા.
એમણે સોંડા અંગે પૂછપરછ કરી.

સોંડાએ ધડકતા હુદયે પોતાનો પરિચય આપ્યો
ત્યારે ઘોડેસવારોએ જણાવ્યું કે, ઠાકોર વજેસંગજીએ તમને
ભાવનગર તેડાવ્યા છે. આ સાંલળીને તેના અંતરમાં ફાળ
પડી. તેને આગલા દિવસની વાત યાદ આવી. તેને થથું કે
પેલા અસવારે જરૂર ઠાકોરને બધું કહી દીધું હશે. હવે ઠાકોર
તેને જીલમાં પૂરી દેશે. આથી સોંડાએ ઘરવાળીને કહ્યું : “હવે
આપડા તો રામરામ સમજવા !”

(2) સોંડાની વાત સાંભળી મહારાજા વજેસંગજુની છતી

ફુલવા લાગ્યી, કારણ કે ...

- વજેસંગજુ માનતા હતા કે પ્રજા પોતાના છોકુ છે અને
છોકુને કંઈ દુઃખ હોય તો એ દુઃખ રડવાનો તેમને હક છે.
આગલા દિવસે સોંડાએ કકળતા હુદયે ગાળો આપીને પોતાની
વ્યથા રજૂ કરી હતી.

પ્રજાવત્સલ મહારાજાએ કચેરીમાં ઉપસ્થિત અમીરો અને
અમલદારોને આગલા દિવસની ઘટના જણાવતાં કહ્યું કે આ
ભોળા સોડાએ વગર ઓળખે અમને કેવા આદરમાન આપ્યાં
હતાં! એણે ખવરાવેલો મીઠો બોળો અને એથીય મીઠી એની
સાચુકલી ગાળો ! એવી મજા એમને મહેલોની મીઠાઈ ખાતાં
પણ નથી આવી. આટલું બોલતાં મહારાજા વજેસંગજની
છાતી ફૂલવા લાગી.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

- (1) મહારાજા વજેસંગજુની ઉદારતાને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
- એક વખત ભાવનગરના મહારાજા વજેસંગજ ઘોડેસવાર બનીને ભૂંભલી ગામે સોંડા નામના ઘેરૂતની વાડીમાં આરામ કરવા રોકાયા. એમને ભૂખ લાગતાં સોંડાએ પોતાના ભાગનો બધો બોળો એમને ઘવરાવીને એમનું પેટ ઠાર્યું. એ દરમિયાન સોંડાએ પોતાની આપવીતી કહી. તેણે ઠાકોર વજેસંગજને ઘણી ગાળો પણ દીધી.

તને ખબર નહોતી કે આ અજાણ્યો ઘોડેસવાર ઠાકોર વજેસંગ પોતે
જ છે. ઠાકોર સૌંડાની નિખાલસ વાણીથી પ્રભાવિત થયા; કેમ કે,
એના શબ્દોમાં વ્યથા હતી. ઠાકોર વજેસંગજુએ ઉદાર દિલે એના
આતિથ્યની અને નીડરતાની કદર કરી અને ત્રાંબાના પતરા પર
તને જગીર લખી આપી. આવો જ એક પ્રસંગ સમદિયાળા ગામમાં
બન્યો. શિકારીના વેશમાં વજેસંગજુ ઘોડા પર ટૂંકે રસ્તેથી
ઘેતરમાંથી પસાર શઈ રહ્યા હતા.

એ રસ્તેથી પસાર થતાં એક કણાબીના ઘેતરનો ઉલા મોલ
ચગાદાઈ ગયો. આ જોઈને કણાબીની ડોશીએ ઘોડેસવારને બે-ચાર
ગાળો સંભળાવી અને સહેજ પણ ડર્યા વગર ડોશીને બાપુ
વજેસંગ પર કેટલો વિશ્વાસ છે એ જણાવી દીધું. વજેસંગજી ડોશીની
નીડરતાથી પ્રભાવિત થયા અને એ ડોશીના કુટુંબને કાયમની
પટલાઈ તથા જમીન છનામમાં આપ્યા.

(2) સોંડાની મહેમાનગતિનું વર્ણન કરો.

- ઠાકોર વજેસંગાજુ એક અજાણ્યા ઘોડેસવાર બનીને સોંડાની વાડીએ આવ્યા. ધગધગતા તાપમાં એમને આરામ કરવો હતો. સોંડાએ ઘોરિયાની લીલી દ્રો ઉપર ખાટલો ઢાળી દીધો. કોસ હંકતાં હંકતાં સોંડાએ ખેડૂતની દયનીય હાલતનું વર્ણન કર્યું. એની વાણીમાં કડવાશ હતી. એણે રાજાને ખૂબ ગાળો દીધી,

પણ રજાને એનું સહેજ પણ માઠું લાગ્યું નહિ. ઘોડેસવારને ભૂમ
લાગી હતી એટલે એહો સોંડા પાસે ખાવાનું માગ્યું. એની પાસે
ધાન તો હતું નહિ. એની પાસે છાશની અંદર થુલું નાખીને
બનાવેલો બોળો હતો. પાંદડાનો દિલ્લીયો બનાવી તેમાં તેને બોળો
ખાવા આપ્યો. તાપમાં તપી ગયેલા ઘોડેસવારને આ ખાટો અને
શીતળ બોળો મીઠો લાગ્યો. ઘોડેસવારે જ્યારે વધારે બોળો

માગ્યો ત્યારે 'કેમ, મારે ખાવાય નથી રે'વા દેવું ને?' એમ કહી
સોંડાએ બાકીનો બધો બોળો મહેમાનને આપી દીધો. આમ,
સોંડાએ અજાણ્યા ઘોડેસવારની સારી મહેમાનગતિ કરી.

Thanks

For watching